

Itä-Suomi
Opetus- ja kulttuuritoimi

Asia Hautausmaan perustamislupahakemus

Hakija Suomen Luontohautausliitto ry (3414296-3)

Hakemus Suomen Luontohautausliitto ry on hakenut lupaa luonnollisen hautausmaan perustamiseksi Lieksan kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle Kolin Ikilehto, kiinteistörekisteritunnus 422-411-1-114. Kiinteistön koko on 2,9831 ha.

Hakemusasiakirjojen mukaan Suomen Luontohautausliitto ry on vuonna 2023 perustettu (rekisteröity 27.12.2023) voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää luontohautauksen käyttöä Suomessa sekä rakentaa ja pitkäjänteisesti ylläpitää luonnonhautausmaita. Yhdistys noudattaa hautaustoimilain vaatimuksia ekologisin ja yhteiskunnallisin periaattein. Yhdistyksen perustaja ja puheenjohtaja Stephanie Sinclair-Lapilla on 20 vuoden kokemus yrittäjyydestä. Yhdistys tekee yhteistyötä 58 jäsenorganisaation kanssa, jotka tuovat asiantuntemusta ekologisiin hautaustapoihin.

Hakemusasiakirjoista ilmenee, että Suomen Luontohautausliitto ry on vuokrannut Avem Oy:ltä kiinteistön 422-411-1-114 hautausmaakäyttöön 200 vuodeksi. Vuokraoikeus, joka on jätetty lepäämään 27.2.2026 asti, on kiinteistön rasisitustodistuksessa kirjattu parhaalle etusijalle. Hakemukseen liitetyn vuokrasopimuksen mukaan vuokralainen maksaa maanvuokrana kiinteän perustamismaksun 1000 € ja lisäksi prosenttiosuuden vuosittain vuoden aikana maksetuista hautapaikoista ja ennakkovarausmaksuista. Hakemuksen mukaan hautausmaa-alueen lähiympäristö on rauhallista ja asumaton metsää. Maa-alue on ollut pitkään luonnontilassa ja on lehtomainen. Sijainti lähellä Särkilampea ja Räsävaaran näkötornia tuo rauhallisia paikkoja muistamiselle. Alueelle ei kohdistu kaavamääräyksiä (31.1.2022 Koli-Ahmoavaara osayleiskaava 2040+), eikä kiinteistö sijaitse arvoalueella. Kulku kiinteistölle tapahtuu Räsävaarantieltä risteävää, Muistopolku nimistä tietä pitkin. Tien päässä tulee sijaitsemaan parkkipaikka 19 autolle, kääntöpaikka ja huoltorakennukset. Lieksan kaupunki on myöntänyt luvan hautausmaan maisemointiin (lupatunnus 22-0210-I). Rakennuslupa on voimassa vuoden 2025 loppuun.

Hakemusasiakirjojen mukaan alueelle tulisi 257 urnahautapaikkaa sekä sirottelualue villikukkaniitylle arviolta 140 vainajan tuhkalle. Hautapaikat ovat luonteeltaan ikuisia, eli ne eivät palaudu uudelleenhautamiseen. Hautapaikat ovat kooltaan 3 x 3 metriä, eli suurempia, kuin urnahautapaikat yleensä. Hakemuksen mukaan tämä johtuu siitä, että hautapaikoilla on muistopuita, joiden täytyy mahtua kasvamaan

täysikokoisiksi ja lisäksi kukin hautapaikka sisältää useita haudasijoja, sillä suvun jäsenille on mahdollista varata ennakoon hautapaikka saman muistopuun ympäriltä. Alueella on kolmenlaisia hautatyyppisiä: uurnahautapaikka, jossa on mahdollisuus valita itselleen muistopuu alueella kasvavista puista, uurnahautapaikka, jossa istutetaan uusi taimi ja sirottelualue villikukkaniityllä. Hautapaikan voi valita koivikosta, havumetsästä tai villikukkaniityn sirottelualueelta. Kunkin hautapaikan tunnus on merkitty Viinijärven kiven luonnonkivilohkareella. Varsinaista hautakiveä vainajan henkilötiedoilla ei ole. Digitaalinen hautarekisteri ja ”Muistopuu”-sovellus tallentavat vainajan tiedot ja hautapaikan sijainnin.

Hakemuksen mukaan hautapaikan voi varata etukäteen ja sen luovutus on pysyvä. Paikkoja ei käytetä uudelleen muutoin kuin oman suvun jäsenille, jos heille tehdään ennakkovaraus saman muistopuun lähetyville. Hakemuksen täydennyksessä arvioidaan, että vuonna 2026 hautapaikkoja varataan yhteensä 20 ja kunakin seuraavana vuonna määrän arvioidaan tuplautuvan. Käyttöikä olisi näin ollen arviolta vuoteen 2028, jonka jälkeen Kolin Ikilehto sulkeutuu uusilta varauksilta ja palvelee vain ennakkovarauksen tehneitä ja heidän sukunsa jäseniä.

Hakemuksen mukaan yhdistys vastaa hautausmaan ja hautarekisterin ylläpidosta. Hautausmaan hoito, kuten alueen siisteydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen, toteutetaan yhdistyksen henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden avulla. Tietyt palvelut, kuten hautojen kaivu, ulkoistetaan ammattimaisille toimijoille. Hautausmaan kunnossapito ostetaan ammattimaiselta ympäristönhoitajalta, jonka toimenkuvaan kuuluu yksittäisten puiden istutustehtävät sekä ympäristönhoito. Hakemuksen täydennyksen mukaan hautausmaan käytännön hoito ja kunnossapito on suunniteltu ulkoistettavaksi Avem Oy:lle, joka on erikoistunut ekologiseen hautaus toimintaan ja luonnonmukaisten hautausmaiden pitkäjänteiseen hoitoon. Avem Oy:n kanssa on tehty suullinen sopimus ulkoistettujen palveluiden hoitamisesta, kuten hautapaikkojen varauspalvelusta, hautojen kaivuusta ja hautausmaan kunnossapidosta. Sopimus vahvistetaan kirjallisesti, kun hautaus toiminta voidaan käynnistää.

Hakemuksessa todetaan, että yhdistyksen toimintaa rahoitetaan jäsenmaksujen, lahjoitusten ja julkisten avustusten avulla. Lisäksi yhdistyksellä on rahankeräyslupa, jonka kautta kerätyt varat käytetään ekologisten hautauspaikkojen koulutuksiin, julkaisuihin, tutkimukseen, tapahtumiin ja yhteistyöhön. Hakemuksen täydennyksessä kerrotaan, että Luonnonvarakeskus on käynnistänyt vuonna 2025 laajan monitieteellisen hankkeen työnimellä ”Vihreä kuolema”. Hankkeen tarkoituksena on edistää luonnonhautausmaiden ja ekologisten hautauspaikkojen tunnettavuutta ja käyttöönottoa Suomessa. Luonnonvarakeskus toteuttaa hankkeen yhdessä Suomen Luontohautausliiton kanssa vuosina 2026–2028 ja hankkeeseen on budjetoitu Kolin Ikilehdon rakentaminen. Hankerahoitusta on haettu mm.

Koneen Säätiön Metsän puolella -ohjelmasta. Hakemuksen täydennyksessä kerrotaan toimintavuoden 2024 tilinpäätöksen olleen 146,40 euroa alijäämäinen. Vuonna 2024 yhdistyksen tuotot, jotka koostuivat pääasiassa jäsenmaksuista, olivat 825,00 euroa ja kulut olivat 971,40 euroa. Yhdistykselle myönnetyn rahankeräysluvan keräysaika on alkanut 1.1.2025.

Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös

Itä-Suomen aluehallintovirasto hylkää hakemuksen. Suomen Luontohautausliitto ry:lle ei myönnetä lupaa perustaa hakemuksen mukaista hautausmaata Lieksan kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle Kolin Ikilehto (422-411-1-114).

Päätöksen perustelut

Asiassa saadut selvitykset

Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Lieksan kaupungilta lausuntoa siitä, näkeekö kaupunki estettä hakemuksen hyväksymiselle, sekä sopiiko kyseinen kiinteistö hautausmaakäyttöön. Lisäksi on pyydetty lausumaan, onko luvan myöntämiselle estettä maankäytön tai kaavoituksen näkökulmasta tai onko kaupungilla tiedossaan muuta estettä hakemuksen hyväksymiselle. Lieksan kaupungin kaupunginhallituksen 16.6.2025 päivätyssä lausunnossa on todettu, että kaupunki on lausunut lupa-asiasta laajemmin aiemman, sen mielestä tosiasiallisesti saman tahon, samaa kiinteistöä koskevan hautausmaan perustamislupahakemuksen yhteydessä. Kaupunki toteaa Kolin olevan Lieksan kaupungin näkökulmasta kansallispuiston ulkopuolella ensisijaisesti matkailun kehittämisen aluetta. Kaupunki on arvioinut asiaa uudelleen tämän hakemuksen kohdalla eikä se näe perusteita hakemuksen hyväksymiselle, kun aiemmin on ollut epäilyksistä hakijan edellytyksistä huolehtia hautausmaasta. Kaupunki toteaa myös, että hautausmaa on osin ristiriidassa kaupungin aluetta koskevien tavoitteiden kanssa.

Aluehallintovirasto on pyytänyt Pohjois-Karjalan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa siitä, vaikuttavatko hakemuksessa mainitut muinaismuistomerkit mahdollisen hautausmaan perustamiseen ja voivatko ne muodostaa esteen hautausmaan perustamiselle kyseiseen paikkaan. Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon 16.6.2025 päivätyssä lausunnossa todetaan, että alueella mahdollisesti sijaitsevat rajamerkit eivät ole vastuumuseon tiedossa, eikä niistä löydy mainintaa Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäänösrekisteristä. Vanhat rajamerkit saattavat olla muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäänöksiä, jotka on huomioitava maankäyttöhankkeissa siten, että niihin ei synny vaurioita. Alueellisen vastuumuseon on mahdoton arvioida hankkeen vaikutuksia tietojen ollessa puutteelliset. Museo toteaa, että ennen hankkeen eteenpäin viemistä on kiinteistölle järjestettävä katselmus, jossa

museon edustaja tarkastaa kohteet, vie niihin liittyvät tiedot muinaisjäännösrekisteriin ja arvioi hankkeen mahdollisesti aiheuttamat vaikutukset.

Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo on 11.9.2025 suorittanut mahdollisten 1700-luvun rajamerkkien tarkastuksen. Vastuumuseon 30.9.2025 päivätyssä lausunnossa aluehallintovirastolle on todettu, etteivät rakenteet ole muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä vaan todennäköisemmin kohtalaisen nuoria kiinteistön kulmia osoittavia kiviröykkiöitä. Hanke voidaan museon näkökulmasta suorittaa suunnitellun mukaisesti.

Aluehallintovirasto on pyytänyt Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen/Siun soten ympäristöterveydenhuollon lausuntoa hakemuksesta ja erityisesti siitä, näkeekö ympäristöterveydenhuolto estettä hakemuksen hyväksymiselle, sekä sopiiko kyseinen kiinteistö hautausmaakäyttöön terveydensuojelulain ja -asetuksen säännösten perusteella. Pohjois-Karjalan ympäristöterveyden terveystarkastajan 18.6.2025 päivätyn lausunnon mukaan suunnitelman mukaisen hautausmaan perustamisesta alueelle ei ole huomauttamista. Alue ei sijaitse pohjavesialueella ja lähin asuinrakennus sijaitsee noin 300 metrin päässä hautausmaa-alueen reunasta. Hautausmaan vaikutusalueella ei ole yleisiä uimarantoja.

Aluehallintovirasto on varannut Kolin Ikilehto -kiinteistön 422-411-1-114 naapurikiinteistöjen 422-411-12-9, 422-411-1-115 ja 422-411-5-58 omistajille mahdollisuuden lausua asiassa mielipiteensä. Määräpäivään mennessä mielipiteensä on antanut kiinteistön 422-411-12-9 omistajan edustaja. Hän on aluehallintovirastolle toimittamassaan mielipiteessään todennut, että pitää aluehallintoviraston aiempaa päätöstä hautausmaa-asiasta oikeana, sillä Kolilla on seurakunnan hoitama metsäinen hautausmaa, jossa on runsaasti tilaa, eikä tarvetta uudelle hautausmaalle ole. Lisäksi mielipiteessä nostetaan esiin huoli vesien saastumisesta alueen läpi Särkilampeen virtaavan puron vuoksi.

Aluehallintovirasto on varannut hakijalle mahdollisuuden antaa vastine Lieksan kaupungin, alueellisen vastuumuseon, Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen Siun soten ja naapurikiinteistöjen omistajien lausunnoista. Vastineessaan hakija toteaa Lieksan kaupungin lausuntoon viitaten, että kyseessä ei ole sama hakijataho, kuin aiemmassa hakemuksessa, vaan yleishyödyllinen yhdistys, jolla on 67 aktiivista jäsentä. Hakija toteaa, että vuoden 2023 lausunnossa Lieksan kaupunki totesi, ettei sillä ole huomautettavaa alueen hautausmaankäyttöön, kun toiminta tapahtuu riittävien lupien ja ehtojen puitteissa, eikä alueen sijoittuminen vaaranna strategisen yleiskaava toteutumista. Hakija toteaa, että vaikka hakijataho on nyt eri, on Kolin Ikilehto -hankkeen suunnitelma, jonka Lieksan kaupunki on jo aiemmin arvioinut, säilynyt sisällöllisesti

samana. Naapurikiinteistön omistajan lausuntoon viitaten hakija toteaa vastineessaan, että huoli Särkilampeen laskevasta purosta on otettu vakavasti ja viittaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen Siun soten terveystarkastajan lausuntoon, jonka mukaan hautausmaan perustamiselle ei ole estettä.

Sovellettavat säännökset

Hautaus-toimilain (457/2003) 1 §:n 1 momentin mukaan laissa säädetään ihmisen ruumiin hautaamisesta ja tuhkaamisesta, tuhkan käsittelystä sekä hautausmaan ja yksityisen haudan perustamisesta, ylläpidosta, hoitamisesta ja lakkauttamisesta sekä krematorion perustamisesta.

Hautaus-toimilain 1 §:n 3 momentin mukaan hautaamisesta ja hautausmaasta on lisäksi voimassa, mitä terveydensuojelulaissa (763/1994) ja sen nojalla säädetään.

Hautaus-toimilain 8 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi myöntää rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle tai sen rekisteröidylle paikallisyhteisölle taikka muulle rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perustaa hautausmaa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on edellytykset ylläpitää hautausmaata asianmukaisesti ja että muut hautausmaan perustamiselle säädetty edellytykset täyttyvät. Hautausmaata ei saa ylläpitää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

Hautaus-toimilain 8 §:n 2 momentin lupahakemukseen on liitettävä selvitys siitä, miten hautausmaan ylläpito tullaan järjestämään. Lupa voidaan sisällyttää tarpeellisia hautausmaan ylläpitoa ja hoitoa koskevia ehtoja. Hautausmaan alueen laajentamiseen tai supistamiseen tulee saada aluehallintoviraston lupa.

Hautaus-toimilain 9 §:n 1 momentin mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee omistaa hautausmaana käytettävä kiinteistö tai ylläpitäjällä tulee olla kiinteistöön maakaaren (540/1995) 14 luvun säännösten mukaisesti parhaalle etusijalla kirjattu vuokraoikeus tai muu käyttöoikeus ja kiinteistön omistajan suostumus hautausmaan perustamiseen. Vuokra- tai muun käyttöoikeuden tulee olla määräaikainen, vähintään 130 ja enintään 200 vuoden pituinen, ja sen tulee käsittää koko kiinteistön alue. Muutoin edellä tarkoitettuun vuokraoikeuteen sovelletaan, mitä maanvuokralain (258/1966) 5 luvun mukaisesta maanvuokraoikeudesta säädetään.

Hautaus-toimilain 9 §:n 2 momentin mukaan hautausmaana käytettävä kiinteistö ei saa olla kiinnityksen kohteena eikä siihen saa kohdistua muita kirjattuja kuin tässä laissa tarkoitettuja erityisiä oikeuksia. Sama koskee hautausmaan ylläpitäjälle kuuluvaa 1 momentissa tarkoitettua vuokra- ja muuta käyttöoikeutta. Hautausmaakäytössä olevan alueen kiinteistöksi muodostamisen edellytyksenä on, ettei siihen kohdistu kiinnityksiä tai

muita kirjattuja kuin tämän lain mukaisia erityisiä oikeuksia taikka että se vapautuu niistä kiinteistöksi muodostamisen yhteydessä sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

Hautaustoimilain 13 §:n 1 momentin mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla.

Hautaustoimilain 15 §:n 1 momentin mukaan hautausmaa voidaan lakkauttaa ja hautausmaan alue voidaan ottaa muuhun käyttöön, kun viimeisestä hautaamisesta on kulunut vähintään 100 vuotta.

Aluehallintoviraston arviointi ja johtopäätökset

Aluehallintovirasto toteaa, että kun kysymys on rekisteröidyn yhteisön tekemästä hakemuksesta perustaa hautausmaa ja ylläpitää sitä, asiassa tulee kokonaisharkinnassa ottaa huomioon sekä hakijan edellytykset ylläpitää hautausmaata asianmukaisesti ja pitkäjänteisesti että hautaustoimilaissa hautausmaan perustamiselle säädettyjen muiden edellytysten täyttyminen. Lupamenettelyssä on otettavissa huomioon asiassa hankittu selvitys kokonaisuutena.

Hautaustoimilain 8 §:ssä säädetään edellytyksistä, joilla rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta tai muu rekisteröity yhteisö voi toimia hautausmaan ylläpitäjänä. Hautaustoimilakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 204/2002 vp, s. 15) on todettu mainittua säännöstä koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa, että hautausmaan ylläpitäminen edellyttää sitoutumista hoitoon ja ylläpitoon ainakin 100 vuodeksi viimeisestä hautaamisesta, minkä vuoksi toiminnalta edellytetään poikkeuksellista pitkäjänteisyyttä. Lupamenettelyssä tulee varmistua siitä, että hakijalla on edellytykset hoitaa hautausmaata riittävän pitkäjänteisesti. Lisäksi lupamenettelyn yhteydessä tulee varmistua, että hautausmaan ylläpitäjällä on riittävät edellytykset ylläpitää hautausmaata vainajien muiston kunnioittamiseen liittyvät pieteettinäkökohdat huomioon ottavalla tavalla.

Edellä mainitun hallituksen esityksen (HE 204/2002 vp, s. 15) perusteluiden mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on edellytykset hoitaa ja ylläpitää hautausmaata asianmukaisesti. Asianmukaisen toiminnan edellytyksiä arvioitaessa kiinnitettäisiin huomiota etenkin hakijayhteisön toiminnan pysyvyyteen ja mahdollisuuteen pieteettinäkökohdat huomioon ottaen sitoutua pitkällä aikavälillä hautausmaan ylläpitoon. Edellytyksiä arvioitaessa huomiota voidaan lisäksi kiinnittää hakijan ammatillisiin ja taloudellisiin olosuhteisiin. Hallituksen esityksessä on todettu, että ammatilliset edellytykset olisi mahdollista täyttää myös hankkimalla hautaustoimeen liittyvät palvelut ulkopuoliselta tuottajalta ostopalveluna. Taloudellisia edellytyksiä arvioitaessa huomiota

voitaisiin kiinnittää hakijan kykyyn huolehtia toiminnan rahoituksesta pitkällä aikavälillä. Lupahakemukseen tulee hautaustoimilain 8 §:n 2 momentin mukaan liittää selvitys hautausmaan ylläpidon järjestämisestä.

Hakijalla on 28.8.2024 päivätyn maanvuokrasopimuksen perusteella hautausmaana käytettävään kiinteistöön 422-411-1-114 parhaalle etusijalle kirjattu vuokraoikeus ja kiinteistön omistajan suostumus hautausmaan perustamiseen. Vuokraoikeus on 200 vuoden pituinen, sopimuksen voimaantulosta alkaen, ja se käsittää koko kiinteistön alueen. Maanvuokrasopimukseen on kirjattu, että hakijalla ei ole oikeutta alivuokrata tai muutoin luovuttaa vuokra-aluetta eikä siirtää vuokraoikeutta kolmannelle. Hautausmaakäyttöön tarkoitettu kiinteistö 422-411-1-114 ei ole kiinnityksien kohteena eikä siihen kohdistu muita kirjattu kuin hautaustoimilaissa tarkoitettuja erityisiä oikeuksia (vuokraoikeus). Aluehallintovirasto toteaa, että hautaustoimilain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettujen muiden hautausmaan perustamiselle säädettyjen edellytysten, joilla tarkoitetaan lähinnä hautaustoimilain 9 §:n säännöksiä hautausmaan kiinteistöstä, on katsottava täyttyvän.

Hautaustoimilain 9 §:ssä ei erikseen säädetä, että hautausmaan alueen tulee olla hautaustarkoitukseen sopiva, kuten hautaustoimilain 16 §:n 1 momentissa on säädetty yksityisen hautapaikan osalta. Harkittaessa hautausmaan perustamis- ja ylläpitoluvan myöntämistä on harkinnassa aluehallintoviraston arvion mukaan varmistuttava kuitenkin myös siitä, että hautausmaan alue soveltuu hautaustarkoitukseen. Hautausmaan perustaminen rajoittaa kiinteistön käyttöä merkittävästi, mikä todetaan myös hautaustoimilaki koskevassa hallituksen esityksessä (HE 204/2002 vp, s. 17). Asiassa on todettavissa hakijan toimittamien selvitysten ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen antaman lausunnon perusteella, että hautausmaaksi perustettava alue on yleisesti ottaen hautaustarkoitukseen soveltuva, eikä hautausmaan perustamiselle ole ympäristöterveydenhuollollisia esteitä. Asiassa on toisaalta otettava huomioon, että Lieksan kaupunki on nyt käsiteltävänä olevaa asiaa koskevassa lausunnossaan selvittänyt, että Kolin alue on kaupungin näkökulmasta kansallispuiston ulkopuolella ensisijaisesti matkailun kehittämisen aluetta, ja hautausmaan perustaminen alueelle on osin ristiriidassa kaupungin aluetta koskevien tavoitteiden kanssa. Aluehallintovirasto arvioi tässä yhteydessä, että hautausmaaksi suunniteltua aluetta ei siten voida katsoa täysin hautaustarkoitukseen ja hautausmaaksi sopivaksi.

Arvioitaessa hakijan edellytyksiä ylläpitää hautausmaata asianmukaisesti ja riittävän pitkäjänteisesti hautaustoimilain 8 §:ssä edellytetysti, asiassa on otettava huomioon, että hakijayhteisö (Suomen Luontohautausliitto ry) on iältään verrattain nuori, ja hakemusasiakirjojen perusteella yhteisön toiminta on muutamien yksityishenkilöiden varassa. Hakemusasiakirjojen

mukaan liitolla on ollut tammikuussa 2025 yhteensä 58 jäsentä, joista osa on yhteisöjäseniä. Liiton verkkosivuilta kohdasta ”jäsenyys” käy ilmi, että useampi liiton yhteisöjäsenistä tarjoaa itse erilaisia palveluita ja tuotteita kuolemiseen ja hautaamiseen liittyen. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan Suomen Luontohautausliitto ry:n toiminnan jatkuvuuden ja siten myös hautausmaan ylläpitämisen on katsottava olevan pääosin liiton toiminnanjohtaja Stephanie Sinclair-Lapin ja hänen lähipiirinsä vastuulla. Vaikka toiminnan ammatilliset edellytykset on mahdollista täyttää myös hankkimalla hautaustoimeen liittyvät palvelut ulkopuoliselta tuottajalta ostopalveluna, kuten hakijan mukaan on tarkoitus toimia muun muassa hautojen kaivuun osalta, asiassa ei aluehallintoviraston näkemyksen mukaan ole voitu varmistua siitä, että Suomen Luontohautausliitto ry kykenee pitkäjänteiseen hautaustoiminnan harjoittamiseen. Hakijayhteisön kehityksestä ja jäsenistöstä saatu selvitys huomioon ottaen aluehallintovirasto arvioi, että hakijayhteisön toiminnassa ei vielä ole sellaista pysyvyyttä ja vakautta, joka mahdollistaisi pieteettinäkökohdat huomioiden sitoutumisen hautausmaan hoitoon ja ylläpitoon ainakin 100 vuodeksi viimeisestä hautaamisesta. Hakijan tekemä 200 vuoden pituinen vuokrasopimus hautausmaakiinteistöstä ei vielä itsessään turvaa hautausmaan hoitoa.

Hautausmaan perustamis- ja ylläpitoluvan myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa on keskeistä tarkastella hakijan taloudellisia olosuhteita ja kykyä huolehtia toiminnan rahoituksesta pitkällä aikavälillä. Hallituksen esityksessä hautaustoimilaiksi (HE 204/2002 vp, s. 15) korostetaan, että hautausmaan ylläpito edellyttää taloudellista vakautta ja jatkuvuutta, jotta hautausmaan ja hautapaikkojen hoito voidaan turvata vuosikymmeniksi eteenpäin. Suomen Luontohautausliitto ry:n tilinpäätöksestä vuodelta 2024 (1.1.-31.12.2024) ilmenee, että yhdistyksellä on ollut viime vuonna tuottoja varainhankinnasta yhteensä 825,00 euroa. Toiminnan kulut ovat olleet yhteensä 971,40 euroa. Tilikauden tulos on ollut 146,40 euroa alijäämäinen. Yhdistyksen toimintakertomuksessa 2024 on muun ohella kuvattu, että taloudellisesti vuosi 2024 oli valmistelun aikaa, ja vuoden aikana luotiin strategia tulevaa varainkeruuta varten. Hakemusasiakirjoissa on selvitetty, että yhdistyksen vuotuiset tulot koostuvat myydyistä hautapaikoista, jäsenmaksuista, lahjoituksista ja avustuksista. Yhdistyksen talousarviossa vuosille 2025–2026 on arvioitu, että varsinaisen toiminnan tuottoja saadaan apurahoista ja projektiavustuksista 100 000 euroa sekä vuonna 2025 että vuonna 2026. Varainhankinnasta on arvioitu vuosille 2026 ja 2026 tuottoja jäsenmaksuista 1000 euroa/vuosi, testamenttilahjoituksista 200 000 euroa ja muista lahjoituksista yhteensä 20 000 euroa. Asiassa on otettava huomioon myös se, että hautausmaa-alueelle on ennen toiminnan käynnistymistä rakennettava tarvittavat huolto- ja muut rakennukset hautausmaan ylläpitämiseksi. Näitä rakennushankkeita on kuvattu hakemusasiakirjoissa, mutta asiakirjoista ei

aluehallintoviraston näkemyksen mukaan ilmene riittävän vakaata rahoituspohjaa niiden rakentamiseksi.

Vaikka hakija on esittänyt sinänsä perustellun ja yksityiskohtaisen suunnitelman taloudellisista olosuhteista hautausmaan asianmukaisen hoidon ja ylläpidon järjestämiseksi, aluehallintovirasto katsoo, että hakijalla ei ole esitetyn selvityksen perusteella kykyä huolehtia hautausmaatoiminnan rahoituksesta pitkällä aikavälillä hautausmaailain 8 §:ssä edellytetyksi. Hakemusasiakirjojen perusteella hakijan taloudelliset olosuhteet ovat paljolti riippuvaisia erilaisista ulkopuolisista, epävarmoista ja vaikeasti ennakoitavista lahjoituksista tai hankeavustuksista. Hakemusasiakirjojen perusteella jää epäselväksi, miten toiminnan rahoituksesta huolehditaan, kun Kolin Ikilehdon on arvioitu sulkeutuvan uusilta varauksilta vuonna 2028 ja hautapaikoista saadut tuotot vähenevät merkittävästi. Arvioidut jäsenmaksut kattavat vain pienen osan toiminnan kuluista. Aluehallintoviraston arvion mukaan hakijan taloudelliset olosuhteet ja edellytykset eivät ole riittäviä hautausmaan ylläpitämiseen.

Aluehallintovirasto katsoo, että asiassa ei ole kokonaisuutena arvioiden esitetty riittävää selvitystä siitä, että hakijalla on hautausmaailain 8 §:n 1 momentissa edellytetyksi edellytykset ylläpitää hautausmaata asianmukaisesti ja riittävän pitkäjänteisesti. Edellä mainituilla perusteilla luvan myöntämiselle ei ole edellytyksiä. Perustamislupahakemus on siten hylättävä. Hautausmaailaissa säädetyn lupamenettelyn tarkoituksena on varmistaa, että hautausmaata ylläpidetään ja hoidetaan vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla ja että hautausmaan pysyvyys ja sen hoidon jatkuvuus on turvattu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on jätettävä Itä-Suomen hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusosoitus on liitteenä.

Johtaja Anu Liljeström

Ylitarkastaja Anna Hakkarainen

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

Jakelu

Suomen Luontohautausliitto ry, sähköpostitse antopäivänä

Tiedoksi

Lieksan kaupunki, sähköpostitse antopäivänä
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, sähköpostitse antopäivänä
Kiinteistön 422-411-12-9 omistajan edustaja, sähköpostitse antopäivänä

Suoritemaksu 3470 €

Maksu perustuu aluehallintovirastosta annetun lain (896/2009) 22 §:n nojalla annettuun valtioneuvoston asetukseen aluehallintoviraston maksuista vuosina 2025 ja 2026 (858/2024).

Lasku toimitetaan hakijalle erikseen.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua 6 kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä. Oikaisuvaatimusohje liitteenä.

Lisätietoja antaa johtaja Anu Liljeström, p. 0295 016 224

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 2, 13035 AVI
Puhelinvaihtelija: 0295 016 000
kirjaamo.ita@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ISAVI/649/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/649/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hakkarainen Anna 10.10.2025 13:38

Ratkaisija Liljeström Anu 10.10.2025 13:47